herpy

GEKKOER

Northland green gecko

Naultinus grayii

Naultinus grayii er en kraftig, smaragdgrøn og dagaktiv gekko fra skov og krat i New Zealands nordligste egn. Den føder levende unger, bliver omkring 20 år gammel og er meget sjælden i fangenskab. Pasningen er den samme som for de andre grønne gekkoer fra Nordøen.

Familie: Diplodactylidae Tidligere navn: *Gymnodactylus grayii; Hoplodactylus grayii; Naultinus grayi*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**8-10 cm** snude-kloak-længde
Levetid	**20-30 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Tempereret skov og eng**
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**50 × 50 × 100 cm** L × B × H til 3 voksne dyr
Temperatur, dag	**15-25 °C**
Hotspot	**25-30 °C**
Temperatur, nat	**10-16 °C**
Luftfugtighed	**60-70 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Nødvendig** Ferguson-zone 3
Kost	**Insekter, frugt og nektar**
Holdes	**Enkeltvis, parvis eller 1 han med flere hunner**

AVL

Formering	**Levendefødende**
Kuldstørrelse	**1-2 unger**
Drægtighed	**240-270 dage**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Næsten truet (NT)**

Arten står på CITES-liste II og i bilag B i EU's forordning om handel med vilde dyr, så handel over grænser kræver CITES-papirer, og i EU kræves dokumentation for lovlig oprindelse ved erhvervelse og salg. Lovlige dyr i Europa stammer fra ældre opdræt, og herkomsten skal kunne dokumenteres. Spørg Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, før du køber.

Om arten

Naultinus grayii er en kraftigt bygget, klart grøn gekko med grå eller gyldne tegninger langs ryggen. Hannerne har et blåt bånd langs siden under lemmerne. Undersiden er lys grøn, nogle gange med et gult skær. Mundhulen er dybblå med en rød tunge, og når dyret føler sig truet, gaber det for at vise den frem. Grøn farve og aktivitet om dagen er sjældent hos gekkoer, der for det meste er brune eller grå og aktive om natten. Der fødes af og til gule unger i fangenskab, men de bliver som regel grønne i løbet af de første par år.

Arten blev beskrevet i 1843 af Thomas Bell og er opkaldt efter John Edward Gray, der var leder af den zoologiske afdeling på British Museum. I en periode blev den regnet for en del af *Naultinus elegans*. Den kendes på de meget store, flade, mangekantede skæl på snuden foran øjnene; længere bagude på hovedet er skællene små og kornede.

Den bliver op til omkring 10 cm fra snude til kloak og er dermed en af slægtens største arter. Med halen bliver den op til omkring 20 cm. Halen er lang og griber om grenene som en femte hånd, og dyret smider den meget nødigt. Vægten er ikke dokumenteret.

Dyrene bliver omkring 20 år gamle, og slægten kan nå 30 år eller mere.

Udbredelse og levested

Naultinus grayii findes kun på New Zealand, i Northland på den nordlige del af Nordøen, nord for Whangaroa. Typelokaliteten er Bay of Islands.

Arten er sjælden og i tilbagegang, og som i resten af slægten er bestandene splittet op i små områder. New Zealand tillader ikke eksport af vilde dyr, så dyr i fangenskab stammer fra ældre opdræt. Fund uden for området på kortet stammer fra dyr i fangenskab.

> **Oprindelig udbredelse:** New Zealand.

LEVESTED

Naultinus grayii lever i skov, krat og vådområder i lavlandet og især i bevoksninger af de myrteagtige buske manuka og kanuka. Dyrene tilbringer det meste af tiden højt oppe i løvet, hvor de soler sig oven på bladene og trækker i skygge, når det bliver for varmt. Præcise højdegrænser og detaljer om årsrytmen er ikke dokumenteret.

Northland har et mildt, fugtigt og maritimt klima med megen regn og kun få kolde nætter. Slægten spiser meget mere om foråret og sommeren end om efteråret og vinteren.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Naultinus grayii* alene, men den passes som de andre grønne gekkoer fra Nordøen. *Naultinus elegans* lever lige syd for udbredelsesområdet, er langt bedre kendt i fangenskab og har samme krav.

Naultinus grayii lever oppe i vegetationen, så terrariet skal være højere end bredt. En lille gruppe på én han og to hunner skal have mindst 50 × 50 × 100 cm (længde × bredde × højde). Et større terrarie giver dyrene langt bedre mulighed for at vælge mellem varme og kulde, sol og skygge.

Indret med levende planter med tæt løv, som dyrene kan gemme sig i, fx *Coprosma* og *Pittosporum* i potter, og med grene i flere højder helt op under loftet. Hængende *Tillandsia usneoides* er et skjul, dyrene bruger flittigt, og hule bambus- eller plastrør hængt op nær toppen bliver også brugt. Giv to-tre solepladser og skjul pr. dyr, så ingen bliver trængt væk. Bunden kan være et tykt lag visne blade.

Net på mindst tre sider og i loftet giver god ventilation og lader de naturlige svingninger i temperatur og fugt slå igennem. Glas og plast filtrerer UVB fra. Hold aldrig forskellige *Naultinus*-arter sammen, for de krydser sig let.

Læs mere: Lys og UVB

TEMPERATUR

Tallene er lånt fra *Naultinus elegans*. Omgivelsestemperaturen skal ligge mellem 5 og 25 °C hele året: omkring 15-25 °C om dagen og køligere om vinteren. Om natten skal temperaturen falde til omkring 10-16 °C. Varme over 30 °C er farligere end kulde, og frost er dødelig.

En halogenspot giver en soleplads på 25-30 °C samme sted, som UVB-lyset rammer. Om sommeren er spotten tændt to-tre timer morgen og eftermiddag, om vinteren omkring en time morgen og eftermiddag. Opvarm ikke rummet om vinteren: den kølige periode med mindre aktivitet og lidt eller intet foder er en del af årsrytmen. Stil aldrig terrariet, så solen skinner ind gennem en rude, for så bliver det hurtigt overophedet.

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på 60-70 %, så længe dyrene selv kan opsøge fugtigere steder i terrariet, fx tæt løv. For tør luft giver dårlige hudskifter, og stillestående fugtig luft giver svamp og luftvejsinfektioner. God ventilation er derfor lige så vigtig som forstøvning.

Forstøv løvet, så dyrene kan slikke dråberne af bladene, og lad planterne tørre op imellem. Der skal altid være frisk drikkevand. Et lille drypsystem over en plante giver en jævn forsyning af dråber hele dagen.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

LYS OG UVB

Som dagaktiv gekko, der soler sig, har *Naultinus grayii* brug for UVB. Udendørs bag net får dyrene det fra solen, men indendørs skal der bruges et UVB-lysstofrør (T5) beregnet til krybdyr. Sigt efter et UV-indeks på omkring 3-5 dér, hvor dyrene soler sig, svarende til Ferguson-zone 3. Røret skal lyse på samme sted, som spotten varmer, ellers udnytter dyret ikke UVB-lyset.

Sørg for skyggezoner, så dyret selv kan vælge. Styr lyset med et ur, der følger årstiderne, og lad natten være mørk.

FODER

Slægten tager i naturen flyvende insekter som møl og fluer og desuden edderkopper. Den slikker også nektar og honningdug. Kosten er overvejende insekter suppleret med noget sødt.

I fangenskab fodres med levende insekter som fluer, møl, små biller, edderkopper, fårekyllinger og græshopper. Dyrene tager gerne frugtmos, moset banan og fortyndet honning fra en lille skål. Opdrættede foderinsekter pudres med et kalk- og vitamintilskud, og finthakket sepiaskal i en lille skål er en ekstra kalkkilde. D3 danner dyret selv ved hjælp af UVB.

Voksne dyr fodres en til fire gange om ugen: oftest i den varme tid og sjældnere, når det bliver køligt. Drægtige hunner skal have ekstra. Dyrene bliver let fede, så hold øje med lår, bækken og halerod.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Naultinus grayii er rolig og langsom og jager fra baghold. Den er ikke et dyr, der skal håndteres meget. Truet gaber den med den blå mund og kan udstøde korte, kvækkende eller gøende lyde. Tag aldrig fat i halen.

Især hannerne kan være meget aggressive over for artsfæller. En gruppe på én han og to hunner fungerer, når der er plads nok. Hold øje med samspillet, og fjern et aggressivt dyr.

Små orangerøde mider kan sidde ved øjne, lemmer og øreåbninger. De er stort set ufarlige.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne har tydelige buler ved halens rod og synlige porer under lårene og foran kloakken; hunnerne mangler begge dele. Hannerne har desuden et blåt bånd langs siden. Ungerne vokser langsomt og får voksenfarverne efter nogle år. Alder og vægt ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret, så boksen viser ingen værdi.

PARRING

Parringen foregår som regel om foråret. En naturlig årstidsrytme i temperatur, fugt og daglængde er det vigtigste for at få dyrene til at yngle. Under kurtisen følger hannen efter hunnen og slikker og bider hende, typisk i nakken og over skuldrene, til hun tillader parring. Små bidemærker er derfor ikke nødvendigvis tegn på slagsmål. Skil kun dyrene ad ved vedvarende jagt eller egentlige skader.

ÆGLÆGNING OG KULD

Naultinus grayii lægger ikke æg, men føder levende unger. Hunnen føder to unger, sjældnere én. I New Zealand fødes ungerne mellem april og oktober, men uden for hjemlandet kan hunnen føde på andre tider af året. Drægtighedens længde er ikke sikkert kendt for arten; de omkring 8-9 måneder er lånt fra *Naultinus elegans*.

Drægtige hunner soler sig mere og skifter mellem varme og kølige steder. Giv dem rigeligt foder og fri adgang til finthakket sepiaskal. Efter fødslen er hunnen sulten: forstøv hende let, og giv saftigt, proteinrigt foder.

INKUBATION

Der er ingen inkubation, fordi arten er levendefødende. Boksens 240-270 dage svarer til en drægtighed på 8-9 måneder. Moderen regulerer selv fostrenes temperatur ved at flytte sig mellem sol og skygge, så terrariet skal have både en soleplads og kølige, skyggefulde steder i hele perioden.

Forstyr hunnen så lidt som muligt de sidste måneder.

Læs mere: Inkubation af æg

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er selvstændige fra fødslen. Det sikreste er at flytte dem til et lille terrarie for sig, så snart de er fundet, så de ikke bliver jaget eller ædt af voksne. Dér kan de blive det første års tid.

Vent 1-2 dage med at fodre, så blommesækken bliver opbrugt. Giv derefter bananfluer, små stuefluer og andre små insekter hver dag de første seks måneder. Hold temperaturen jævnt inden for 10-25 °C, og forstøv ungerne direkte, så de får vand nok. Køkkenrulle som bund gør det let at se, om de spiser og har afføring.

Sundhed og typiske fejl

De typiske problemer skyldes forkerte forhold:

- For høj temperatur, især varme over 30 °C. Det giver stress og kan være dødeligt for en art fra et køligt klima.
- Stillestående, fugtig luft, som giver svamp og luftvejsinfektion. For tør luft giver dårlige hudskifter.
- Kalkmangel og metabolisk knoglesygdom, når UVB eller kalk i foderet mangler. Glas og plast mellem lampe og dyr filtrerer UVB fra.
- Overvægt, fordi dyrene let bliver fede i fangenskab.
- Stress og bidsår, når flere dyr, især hanner, går sammen.
- Mider omkring øjne og lemmer, som er ufarlige i små mængder.

Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis gekkoen taber sig, ikke spiser i flere uger uden for vinterperioden eller virker slap.

Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.